

การศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี*

A STUDY OF THE PROBLEMA SITUATION, AND THE FACILITATING AND OBSTACLES FACTORS TO ADMISSION PROCESS OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN EDUCATION PROGRAM

กิตติชัย สุธาสิโนบล

Kittichai Suthasinobon

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Srinakharinwirot University, Thailand

E-mail: dr.kittichai2010@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการรับนิสิต 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคในการรับนิสิต และ 3) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยวิธีการวิจัยประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับนิสิต และการตอบแบบสอบถามของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับคัดเลือกให้ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการรับนิสิต มีข้อดี คือ โปรแกรมการรับสมัครมีคุณภาพ การประสานงานดี เกณฑ์การสมัครชัดเจน ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ ได้นิสิตไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ค่าเทอมแพง กระบวนการในการรับสมัครมีหลายขั้นตอน 2) ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิต พบว่า 2.1) ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.78) 2.2) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกระบวนการรับนิสิต คือ ระบบล่ม ปัญหาเกี่ยวกับ covid-19 ระยะเวลาการขึ้นขีดเกินไป จำนวนนิสิตไม่เป็นไปตามแผน การได้รับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ไม่ตรงกัน มีการประชาสัมพันธ์เกณฑ์ การรับมีการประกาศล่าช้า รายละเอียดบางส่วนไม่ชัดเจน 3) ข้อเสนอแนะ พบว่า การบริหารจัดการควรมีการลดค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ควรมีสวัสดิการให้กับนิสิตในด้านต่าง ๆ ให้นิสิต ควรมีความเป็นธรรม และยุติธรรมในการคัดเลือกนิสิต ควรมีเครื่องมือการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไซต์ในห้องเรียนตามปกติ และควรเพิ่ม

* Received 26 January 2021; Revised 17 March 2021; Accepted 23 March 2021

จำนวนการเปิดรับผู้สมัครแต่ละวิชาเอกให้มากขึ้น และกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการรับเข้าให้สูงขึ้น

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค, กระบวนการรับนิสิต, หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต

Abstract

The Objectives of this research article were to 1) examining problems, 2) facilitating and restraining factors concerning student admission, 3) as well as providing recommendations for improving student admission into the Bachelor of Education program This study used in - depth interviews of those involving in the admission process and a questionnaire answered by Year 1 students who were selected into the Bachelor of Education program. The findings of the students were as follows: 1) The situation and problems regarding the admission process. The strengths of the admission process were the quality admission program, good coordination, and clear application criteria. The weaknesses of the admission process were students not meeting the program's expectations, high tuition fee, and multiple steps in applying to the program. 2) The facilitating and restraining factors of student admission. 2.1) The facilitating factor of student admission was the overall, is at a high level ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.78) 2.2) The restraining factors of student admission process were computer system failures, effects from the covid-19 situation, short admission period, number of applicants lower than planned, inconsistent information across different information channels, delayed admission announcement, unclear details on certain parts of admission information 3) Recommendations for improving student admission into the Bachelor of Education program: management reducing tuition fee to be appropriate to the current situation, increasing welfares for students, promoting fairness and equality of student selection, should have tools delivering education using hybrid mode between online and onsite classrooms, increased the number of applicants admissions for each major, and setting higher minimum entry criteria.

Keywords: Facilitating Factors and Obstacles Factors, Admission Process, Undergraduate Program in Education

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาชาติในเวทีโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ที่เป็นแรงกดดันภายนอกเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยมีความต้องการกำลังคนที่มีทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ของประเทศที่ส่งผลให้ระบบการศึกษามีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาชาติที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562) เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และต้องพัฒนากระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของชาติ

ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่า ประเทศไทยประสบความสำเร็จในหลายด้านของกระบวนการจัดการศึกษา และมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านกระบวนการรับนิสิตเพื่อเข้าเรียนต่อในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ที่รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมากเพื่อให้คนไทยได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ในทางกลับกันผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย (ไกรสิงห์ สุดสงวน, 2560) และจากการวิเคราะห์ข้อมูลระบบการรับนิสิต พบว่ากระบวนการรับนิสิตของสถาบันอุดมศึกษามีปัญหาในด้านการคัดกรองนิสิตให้ได้คุณภาพ

มีปัญหาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษารับนิสิตเข้าศึกษาที่ไม่ได้คุณภาพ มีปัญหาการออกกลางคัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) จึงส่งผลให้คุณภาพในการผลิตและพัฒนานิสิตไม่เป็นไปตามมาตรฐาน นิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ทำให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการรับนิสิตให้มีคุณภาพที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม โดยจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา เพื่อวางระบบและกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งเพื่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดงานและการพัฒนากำลังคนเพื่อยกระดับคุณภาพที่สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งถือเป็นปัญหาที่กระทบต่อระบบและกระบวนการรับนิสิตการศึกษาบัณฑิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กิตติชัย สุธาสิโนบล และอาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง, 2560)

นอกจากนี้ จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 แนวนโยบาย 3.6 ระบบการผลิตครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล ที่มุ่งเน้นให้มีกลไกการกำหนดนโยบายและแผนการผลิตและพัฒนาครู การออกแบบระบบและรูปแบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องของการผลิตครูนั้นในแผนการศึกษาแห่งชาติได้มุ่งเน้นการปรับระบบการผลิต การคิดสรร เพื่อดึงดูดให้คนเก่งและคนดีมาเรียนหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ปรับระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) แต่จากการศึกษาสถานภาพการบริหารและการจัดเกี่ยวกับกระบวนการรับนิสิตหลักสูตรสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ของสถาบันการผลิตครู พบว่า สถาบันการผลิตครูหลายสถาบันมีการรับนิสิตเข้าเรียนวิชาชีพครู หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยไม่มีกระบวนการคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ประสงค์จะได้คนเก่งมาเรียนครู ทำให้เมื่อนิสิตเข้าศึกษาในระบบตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแล้ว พบว่า เกิดปัญหาต่าง ๆ ส่งผลให้บางส่วนย้ายสาขาหรือลาออกเมื่อจบชั้นปีที่ 1 จึงทำให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาส่วนกลางพยายามพัฒนาระบบและกระบวนการคัดเลือก ผู้เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถคัดเลือกผู้ที่มีศักยภาพและมีเจตคติที่ดีเข้ามาศึกษาต่อทางด้านวิชาชีพครู จนกระทั่งในปัจจุบันการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาใช้ระบบที่เรียกว่า TCAS หรือ Thai University Central Admission System ซึ่งระบบดังกล่าวเป็นระบบกลางในการบริหารจัดการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในแต่ละรอบจะมีเงื่อนไขแตกต่างกัน ซึ่งผู้สมัครที่สอบผ่านการคัดเลือกในแต่ละรอบจะไม่สามารถสมัครสอบในรอบอื่น ๆ ต่อไปได้ (การชี้แจงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Thai university Central Admission

System: TCAS) ปีการศึกษา 2561 ซึ่งจากระบบดังกล่าวคาดว่าจะสามารถช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาได้ และน่าจะสามารถคัดเลือกผู้สมัครเข้าสู่กระบวนการเรียนในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาใดสาขาหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของตนเอง (สุริยา ช้องเสนาะ, 2561)

ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ส่วนหนึ่งในการรับผิดชอบต่อกระบวนการรับนิสิต การผลิตและพัฒนาครูเข้าสู่ระบบการศึกษาในประเทศไทยมาเป็นเวลายาวนาน และมีพันธกิจเกี่ยวกับการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต ได้เล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการรับนิสิตที่มีความหลากหลายและมีความเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายทางการศึกษาที่เกิดขึ้นถึงสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตดังกล่าว และจากสภาพการณ์ที่ความสำคัญของกระบวนการรับนิสิตครู ซึ่งผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนร่วมในกระบวนการรับนิสิตมาเป็นเวลานานมีสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต โดยศึกษากระบวนการรับนิสิตในทุกองค์ประกอบทั้งในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการสมัครเรียนครู คุณสมบัติของนิสิต ขั้นตอนการคัดเลือก รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการรับนิสิต เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อมูลและแนวทางในการออกแบบระบบการบริหารจัดการและกระบวนการคัดเลือกนิสิตให้มีประสิทธิภาพ สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณความเป็นครู รวมทั้งมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูเข้ามาเรียนครู และเข้าสู่กระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหากระบวนการรับนิสิตปกติของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตปกติของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ เครื่องมือ และแนวทางกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร/ผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้แทนหน่วยงาน จำนวน 10 คน ประธานหลักสูตร/คณาจารย์ผู้แทนหลักสูตร จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลต้องเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและปฏิบัติงานในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับคัดเลือกให้ศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, T., 1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ และศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. ดำเนินการศึกษาศาภาพปัญหากระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก

3. ดำเนินการศึกษัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการออกแบบสอบถามปลายปิด โดยใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questions)

4. ดำเนินการศึกษัจจัยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ เครื่องมือ และแนวทางกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการสนทนากลุ่ม

5. วิเคราะห์ผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) (ชาย โพธิสิตา, 2547) และเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ 2) ปัจจัยด้านหลักสูตร 3) ปัจจัยด้านระบบการรับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ผลจากการคำนวณมีค่า 0.906

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาของกระบวนการรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒผลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอทั้งข้อดีและสภาพปัญหาที่เป็นข้อจำกัด ดังนี้

1.1 ข้อดีของกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พบว่า ด้านโปรแกรมการรับสมัครมีกระบวนการที่มีคุณภาพ เจ้าหน้าที่ส่วนกลางมีการประสานงานที่ดี สามารถแจ้งข่าวสารข้อมูลและตอบข้อซักถามข้อมูลของหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และด้านเกณฑ์การรับสมัคร มีเกณฑ์ในการรับสมัครในระบบ TCAS ที่เหมาะสมและครอบคลุมชัดเจน มีมาตรฐานและเหมาะสมดีมาก

1.2 สภาพปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พบว่า ด้านจำนวนนิสิตมีผู้สมัครลดน้อยลง และคุณภาพของนิสิตลดน้อยลง ทำให้มีตัวเล็กน้อย ผู้สมัครจำนวนมากแต่บางสาขาก็รับน้อย รวมถึงมีอัตราการสมัครที่ต่ำกว่าหลักสูตรอื่นๆ ทำให้ไม่ได้นิตตามาคาดไว้ ด้านค่าใช้จ่ายมีอัตราค่อนข้างแพง ทำให้ผู้สมัครที่ตัดสินใจสมัครเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปลี่ยนใจไปเรียนสาขาอื่นของมหาวิทยาลัยอื่นที่มีค่าเทอมถูกกว่า และด้านกระบวนการรับสมัคร มีขั้นตอนและมีรายละเอียดที่ซับซ้อน มีการรับนิสิตใหม่หลายรอบซึ่งในแต่ละรอบมีรับนิสิตจำนวนจำกัด กระบวนการรับใน แต่ละรอบกระชั้นสั้น ทำให้ไม่สามารถตรวจทานความถูกต้องได้อย่างละเอียด เช่น รอบโควต้า ทำให้ต้องเร่งกระบวนการมาก และไม่มีการสัมภาษณ์ในสถานการณ์จริง

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตปกติของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.74) ปัจจัยด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.71) และปัจจัยด้านระบบการรับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.83)

2.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า 1) ระบบการรับสมัคร ระบบล่ม มีการคัดเลือกอย่างเข้มงวด และการแยกสาขาวิชาเฉพาะ ไปอยู่แต่ละคณะ ไม่ได้อยู่รวมกันที่ คณะศึกษาศาสตร์ทำให้รู้สึกสับสนในกระบวนการสมัครเข้าศึกษาต่อ 2) สถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับ covid-19 ส่งผลต่อกระบวนการรับนิสิตทำให้ยกเลิกกิจกรรม

บางส่วนไปบ้าง ไม่สามารถสอบสัมภาษณ์ได้ทุกรอบ เป็นต้น 3) ระยะเวลา การสอบภาษาอังกฤษเป็นวันเดียวกับการสอบสัมภาษณ์ ทำให้ผลสอบออกไม่ทัน 4) ค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบไม่สอดคล้องกับคำสั่งแต่งตั้ง 5) จำนวนผู้สมัครไม่เป็นไปตามแผน นิสิตไม่ยืนยันสิทธิ์หรือลาออกระหว่างเรียนส่งผลต่อจำนวนนิสิตไม่เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด 6) การประชาสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย และขาดการประชาสัมพันธ์ในช่องทางที่หลากหลาย ขาดการสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างคณะศึกษาศาสตร์กับทางส่วนกลางของมหาวิทยาลัย 7) เกณฑ์การรับสมัครมีการประกาศล่าช้า รายละเอียดบางส่วนไม่ชัดเจน 8) ด้านการจัดการระหว่างฝ่ายรับนิสิตของมหาวิทยาลัยขาดการประสานกับกรรมการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน ทำให้มีผู้สมัครต้องการเรียนบางส่วนเสียโอกาสในการสมัครเข้าศึกษาต่อ และ 9) ด้านจิตสำนึกความเป็นครู ผู้สมัครบางคนไม่ได้อยากเข้ามาเป็นครูด้วยใจจริง โดยเฉพาะโครงการพิเศษ เพราะต้องการได้รับทุนการศึกษา ดังนั้นทางหลักสูตรควรมีกระบวนการบ่มเพาะความเป็นครูด้วยจิตวิญญาณหลังจากกระบวนการรับเข้าศึกษาต่อให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ เครื่องมือ และแนวทางการกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการลดค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ควรมีสวัสดิการในด้านต่างๆ ให้นิสิต เช่น โบนัสการอ่านหนังสือ 24 ชั่วโมง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น ควรเปิดช่องทางประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายเป็นปัจจุบัน ควรเพิ่มข้อมูลประกอบการสมัคร เพื่อประกอบการตัดสินใจในการสมัคร รวมไปถึงปรับปรุงระบบให้เอื้อต่อผู้สมัคร ควรให้ความสำคัญ และยุติธรรมในการคัดเลือกนิสิต ควรลดกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์แล้วเพิ่มช่องทางการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติให้มากขึ้น ควรมีการเพิ่มเพิ่มจำนวนผู้สมัครให้มีโอกาสได้รับการคัดเลือกในแต่ละสาขาวิชาเอกให้มากขึ้น และในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับจิตอาสาที่มีกิจกรรมมากเกินไป แต่ขาดช่องทางในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย และควรรับฟังความคิดเห็นของนิสิต

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นประเด็นดังนี้

1. สภาพปัญหาต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า มีทั้งข้อดีและสภาพปัญหาที่เป็นข้อจำกัด ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1.1 ข้อดีของกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต พบว่า ด้านโปรแกรมการรับสมัครที่มีคุณภาพ มีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าว และสอบถามข้อมูลจากหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ผู้สมัครได้รับข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์

จึงส่งผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อทางด้านหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตที่สูงขึ้น และทำให้ผู้สมัครไม่สับสนต่อหลักสูตรที่เปิดรับสมัคร ซึ่งสอดคล้องกับ Plunkett, W. R. & Attner, R. F. กล่าวว่า สภาวะการณ์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต้องอยู่ภายใต้ความแน่นอน (Decision - Making Under Certainty) เป็นทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด เกิดความมั่นใจในกระบวนการรับสมัคร เกณฑ์การรับสมัครมีความเหมาะสม ครอบคลุมชัดเจน มีมาตรฐานที่เหมาะสม มีภาพลักษณ์ที่ดี สามารถส่งผลให้ผู้สมัคร มีความเข้าใจในการรับสมัครเป็นอย่างดี และสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (Plunkett, W. R. & Attner, R. F., 1994) ซึ่งสอดคล้องกับ วันวิสา ชมภูวิเศษ ที่กล่าวถึง ภาพลักษณ์ของสถาบันหลักสูตรที่มีมาตรฐานทันสมัย มีกระบวนการรับสมัครง่ายสามารถอำนวยความสะดวกต่อการสมัครเข้า ศึกษาต่อ ก่อให้เกิดความมั่นใจกับผู้ที่สมัครเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตในอัตราที่สูงขึ้น (วันวิสา ชมภูวิเศษ, 2556)

1.2 สภาพปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ได้แก่ มีจำนวนนิสิตที่สมัครน้อยลง และคุณภาพลดน้อยลง ทำให้มีตัวเลือกนิสิตที่มีคุณภาพน้อย ผู้สมัครจำนวนมากแต่บางสาขาสามารถรับนิสิตเข้าศึกษาได้น้อย ไม่ได้ นิสิตตามมาตรฐานที่คาดหวัง ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับสมัครนิสิตต้องมีการปรับ กระบวนการรับสมัครให้มีความน่าสนใจ โดยมีการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการรับ นิสิต เพื่อจูงใจให้นักเรียนมีแรง และมีความสามารถสูงสนใจเข้ามาศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตมากขึ้น (กิตติชัย สุธาสิโนบล และธีระภาพ เพชรมาลัยกุล, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 แนวนโยบาย 3.6 ระบบการผลิตครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล ที่มุ่งเน้นให้มีกลไกการกำหนดนโยบายและ แผนการผลิตและพัฒนาครู การออกแบบระบบและรูปแบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558)และสอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ปรับระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และสิ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเรียนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ที่ค่อนข้างสูง ทำให้ผู้สมัครที่ตัดสินใจสมัครเข้าเรียนเปลี่ยนใจไปสมัครในหลักสูตรและสาขาอื่น ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีค่าเทอมน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ Oppenheim, A.N. ที่กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายในการสมัครเข้าเรียนและค่าเทอมมีผลต่อการพิจารณาและไตร่ตรองทางเลือกที่ของ ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อและเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตมากที่สุด ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการรับนิสิตต้องหาแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้สมัครมีความสนใจเข้ามาเรียนในหลักสูตรนี้ มากยิ่งขึ้น เช่น มีการให้ทุนการศึกษาหรือมีการสนับสนุนในค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนนั้นตัดสินใจที่จะเข้ามาศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตนี้มาก

ขึ้น นอกจากนี้กระบวนการรับสมัครยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการรับนิสิตค่อนข้างที่จะเกิดปัญหาขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องดำเนินการประชุม วางแผนในการรับนิสิตอย่างละเอียด รอบคอบและควรให้ระยะเวลาในการรับสมัครที่ไม่กระชั้นชิดเกินไป ซึ่งถ้าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ผู้สมัครตัดสินใจเข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสูงขึ้น และสามารถได้คนเก่ง และมีความสามารถเข้าเรียนได้ในอัตราส่วนที่มากขึ้น (Oppenheim, A.N., 1966)

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตปกติของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ได้แก่ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ ส่งผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของผู้สมัคร ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับสมัครควรให้ความสำคัญกับการกำหนดภาพลักษณ์ชัดเจนทำให้ผู้สมัครเรียนเกิดความศรัทธาและความไว้วางใจในการตัดสินใจสมัครเข้าศึกษา และต้องมีการนำเสนอถึงจุดเด่นของมหาวิทยาลัยรวมถึงจุดเด่นของหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรให้ผู้สมัครได้มองเห็นถึงความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้สมัครหันมาสนใจในหลักสูตร และเลือกที่จะเข้ามาศึกษาต่อ ดังนั้น อาจารย์ประจำหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของตนเองให้มีความทันสมัยและน่าสนใจต่อโลกปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับระบบและกระบวนการรับนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดให้มีการอำนวยความสะดวกและเสริมสร้างภาพลักษณ์ของการบริการจากส่วนกลาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมัครเรียนมีโอกาสเลือกสมัครในแต่ละรอบด้วยความรู้และศักยภาพของตนเอง เป็นระบบที่เอื้อต่อการสมัครเข้าศึกษาต่อทั้งในส่วนระบบรับตรงร่วมกับ Admission (ประเสริฐ คันธมานนท์ และคณะ, 2560) นอกจากนี้ ปัจจัยด้านระบบการรับที่มีกระบวนการไม่ซับซ้อนจะส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรสิงห์ สุตสงวน ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ปัจจัยด้านสถาบันที่จัดวางระบบและกระบวนการรับนิสิตที่มีการอำนวยความสะดวกชัดเจน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการตัดสินใจของผู้ที่จะเข้ารับการสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ไกรสิงห์ สุตสงวน, 2560)

สำหรับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกระบวนการรับสมัคร พบว่า ระบบการรับสมัครระบบล่ม มีการผู้สมัครมีความสับสนในกระบวนการสมัครเข้าศึกษาต่อ สถานการณ์ปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับ covid-19 ส่งผลต่อกระบวนการรับนิสิตทำให้ยกเลิกกิจกรรมบางส่วนไปบ้าง การสอบที่มีระยะเวลากระชั้นชิดทำให้ผลสอบออกไม่ทัน ค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบไม่สอดคล้องกับคำสั่งแต่งตั้ง ผู้สมัครไม่ยืนยันสิทธิ์หรือลาออกระหว่างเรียน การประชาสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย และขาดช่องทางที่หลากหลาย มหาวิทยาลัยขาดการประสานกับกรมการบริหาร

หลักสูตรที่ชัดเจน ผู้สมัครบางคนไม่ได้อยากเข้ามาเป็นครูด้วยใจจริง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคเหล่านี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต จึงต้องคำนึงถึงความสำคัญอย่างมาก เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการรับสมัครมีความชัดเจนยิ่งขึ้น และ อนุวรรณ รักรู้ กล่าวไว้ว่า ถ้าสามารถขจัดปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อระบบการรับนิสิตต่าง ๆ ได้ จะมีผลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตได้มากยิ่งขึ้น (อนุวรรณ รักรู้, 2557) และสอดคล้องกับ Heather, C. ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการขับเคลื่อนและการควบคุมปัจจัยการรับนิสิตได้ดี จะทำให้กระบวนการรับนิสิตมีความหมายและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Heather, C., 2011)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ เครื่องมือ และแนวทางกระบวนการรับนิสิต หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้

3.1 รูปแบบการบริหารจัดการของกระบวนการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตควรมีกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของช่วงเวลาการสอบเข้าศึกษาต่อในระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตในปัจจุบันควรมีปฏิทินการรับสมัครที่ชัดเจน อธิบายถึงรอบของการรับสมัครที่แบ่งออกเป็น 4 รอบ ที่ชัดเจน กล่าวคือ รอบที่ 1 แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) รอบที่ 2 โควตา (Quota) รอบที่ 3 Admission ซึ่งรวมระบบ Admission 1 และ Admission 2 ไว้ด้วยกัน (ซึ่งอาจทำให้นักเรียนสับสน) และรอบที่ 4 รับตรงอิสระ ส่วนการรับสมัครให้เป็นไปตามประกาศรับสมัคร ซึ่งในรอบที่ 1 Portfolio และรอบที่ 2 Quota มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม รอบที่ 3 Admission 1 & Admission 2 มีการกำหนดอย่างชัดเจนโดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ส่วนรอบ 4 รับตรง (Direct Admission) มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด จะช่วยให้รูปแบบของกระบวนการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระบบ TCAS ปีการศึกษาต่อไปมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การนิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษามีปริมาณที่กำหนดและมีคุณภาพ

3.2 เครื่องมือที่สนับสนุนกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ควรมีการพัฒนาประสิทธิภาพที่เสริมสร้างศักยภาพความพร้อมในการรับสมัครผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ โดยพัฒนาระบบของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ทันสมัย หลากหลายช่องทางการเข้าถึงในลักษณะเครือข่ายไร้สาย Online และ website การรับสมัครของมหาวิทยาลัยที่รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย และมีข้อมูลถูกต้องชัดเจน

3.3 แนวทางกระบวนการรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า กระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต จะต้องมีความ

ที่ชัดเจน ประกอบด้วย 1) ด้านค่าใช้จ่าย ควรมีการลดค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบัน โดยในปัจจุบัน พบว่า ผู้สมัครในรอบที่ 1 รอบ 2 และ รอบ 4 จะเสียค่าสมัครสอบตามมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งไม่เหมาะสม ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ควรมีการกำหนดเพดานอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สมัครเพื่อให้ผู้สมัครสามารถทราบและสามารถวางแผนในการประมาณค่าใช้จ่ายได้ 2) ด้านสวัสดิการของนิสิต ควรมีสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ให้นิสิต เช่น พื้นที่สำหรับการอ่านหนังสือ 24 ชั่วโมง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ของหลักสูตร ควรเปิดช่องทางประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก มีความชัดเจน มีการอัพเดทข่าวสารให้เป็นปัจจุบัน มีความรวดเร็วในการรับข้อมูลรับสมัคร เป็นต้น เพื่อความเข้าใจอันดีแก่ผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาต่อ 4) ด้านข้อมูลประกอบการสมัครและระบบการสมัคร ควรมีการประกาศแนวโน้มคะแนนผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือก คะแนนสูง - ต่ำของผู้ผ่านการคัดเลือกในแต่ละปีเพิ่มเติม เพื่อประกอบการตัดสินใจในการสมัคร เพื่อเอื้อต่อการตัดสินใจของผู้สมัคร 5) ด้านความเป็นธรรมในการคัดเลือก ควรให้ความเป็นธรรมและยุติธรรมในการคัดเลือกนิสิต โดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ต้องพยายามลดความเหลื่อมล้ำ โดยจัดให้มีระบบ Admission แทนระบบ Entrance เพื่อให้ผู้สมัครทุกคนมีโอกาสในการสอบคัดเลือกหรือสมัครเข้าเรียนได้หลายรอบ การปรับเปลี่ยนระบบสอบคัดเลือกถือเป็นระบบที่มีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเอกชนไม่ได้เข้าร่วมระบบ TCAS จึงทำให้กระบวนการรับสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตไม่เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน 6) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์แล้วมีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ 7) ด้านจำนวนนิสิตในการรับ ควรมีการเพิ่มจำนวนคนในรอบเปิดรับ และเพิ่มจำนวนคนในการเปิดรับแต่ละวิชาเอกให้มากขึ้น 8) ด้านเกณฑ์การคัดเลือก ควรที่กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการรับเข้าให้สูงกว่านี้ เพื่อจะได้ผู้ที่มีศักยภาพจริง ๆ เข้ามาสอบตรงของแต่ละคณะ แต่ละวิชาเอกเพื่อวัดความรู้ตามวิชาที่ต้องใช้จริง ๆ และทางมหาวิทยาลัยควรมีการรับประกาศรวมถึงเกณฑ์คะแนนที่แน่ชัด 9) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ควรมีสายวิชาต่าง ๆ ที่ประชาสัมพันธ์ในหลักสูตรที่หลากหลาย ให้ผู้สมัครสามารถเลือกได้ตามความถนัดและความสนใจและมีกิจกรรมจิตอาสาที่ไม่มากเกินไป และต้องรับฟังความคิดเห็นของนิสิตที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตในส่วนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีปัญหาในด้านระบบ แต่อาจมีกระบวนการรับนิสิตที่เข้มข้น มีกระบวนการ ที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่รักที่จะเป็นครูมีอาชีพ โดยเริ่มจากผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องกำหนด

กระบวนการรับนิสิตตามแผนที่กำหนด โดยการกำหนดจำนวนนิสิตในแต่ละหลักสูตรจะต้องประสานกับทางคณะศึกษาศาสตร์เพราะมีความเกี่ยวข้องในการจัดผู้สอนในรายวิชาชีพครู และทางมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานรับนิสิตใหม่ซึ่งจะพิจารณาจำนวนการรับให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้และประสานกับทางคณะศึกษาศาสตร์ตลอดเวลา และเนื่องจากทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รับนิสิตผ่านระบบ TCAS เป็นไปตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งถือเป็นปัจจัยสนับสนุนที่เกิดจากกระบวนการรับนิสิตที่มีประสิทธิภาพ 10) ในอนาคตกระบวนการรับนิสิต จะต้องมีการวางระบบและกลไกในการพัฒนากระบวนการรับนิสิตที่มีมาตรฐาน รวมถึงการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในวงกว้าง และเชิงรุก ผู้ผลิตบัณฑิตต้องเปิดกว้าง พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนตามกระแสสังคมที่เปลี่ยนไป สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ (New Skill) เพื่อการเป็นผู้นำทางการศึกษา และร่วมไปถึงการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นเลิศและเป็นแบบอย่างในการผลิตคนในวงการศึกษา ต้องพัฒนากระบวนการรับนิสิต โดยพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายให้ความสำคัญกับผู้สมัครเรียนที่มีสมรรถนะที่หลากหลาย สร้างกระบวนการรับนิสิตที่สามารถคัดเลือกผู้ที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของสังคมและมีความเป็นสากลมากขึ้น โดยอาจปรับหลักสูตรให้มีลักษณะเป็นหลักสูตรเอกคู่ หรือสองปริญญาให้ผู้เรียนมีช่องทางในการเลือกที่หลากหลาย พร้อมนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และผู้ใช้บัณฑิตสามารถได้บัณฑิตที่พร้อมใช้งาน มีสมรรถนะที่หลากหลาย สามารถบูรณาการองค์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริงได้ (คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

สำหรับกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิต มีการพัฒนาระบบการรับสมัคร โดยแบ่งรอบการรับสมัครเป็น 4 รอบ คือ TCAS1: Portfolio TCAS2: Quota TCAS3: Admission (มีการประมวลผล 2 ครั้ง) และ TCAS4: Direct admission เพื่อให้กระบวนการรับมีประสิทธิภาพและผู้สมัครได้รับความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคในการเข้าถึงระบบการรับสมัครและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระบบและกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการรับสมัคร	รับสมัคร	สอบข้อเขียน	สอบสัมภาษณ์	ยืนยันสิทธิ์
TCAS 1: Portfolio	รับสมัครโดยมหาวิทยาลัย	X	✓ มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด	✓ มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด
TCAS 2: Quota	รับสมัครโดยมหาวิทยาลัย	✓ กำหนดการเฉพาะสาขาที่กำหนด	✓ ดูกำหนดการได้จากประกาศรับสมัครของมหาวิทยาลัย	✓ มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด

กระบวนการรับสมัคร	รับสมัคร	สอบข้อเขียน	สอบสัมภาษณ์	ยืนยันสิทธิ์
TCAS 3: Admission1	รับสมัครโดย	✓	✓	✓
Admission2	ทปอ.	กำหนดการ ทปอ.เป็นผู้กำหนดและประกาศ		
TCAS 4: Direct Admission	รับสมัครโดยมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยแจ้งเป็นกำหนดการให้ทราบ		

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มีประโยชน์อย่างมากต่อการได้มาซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพของนิสิตที่จะเป็นบุคลากรทางการศึกษาในอนาคต ดังนั้น การศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิต การพัฒนากระบวนการรับนิสิตที่มีประสิทธิภาพจะประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานกลางในระดับมหาวิทยาลัย คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องสร้างความร่วมมือกันอย่างแท้จริง สำหรับข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีมุมมองที่มีคุณค่าสู่การนำไปปฏิบัติ ดังนี้ 1) สำหรับกระบวนการรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต ควรปรับระบบและกระบวนการรับสมัครที่เอื้อต่อการรับสมัครที่มีประสิทธิภาพ ให้ผู้สมัครได้สิทธิและประโยชน์ในการสมัครเข้าศึกษาต่อให้มากที่สุดและเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลการสมัคร โดยการให้โอกาสในการสมัครเพิ่มมากขึ้น และควรเพิ่มระบบการสำรองที่นั่ง #Double sorting เริ่มจัดสอบ GAT/PAT ใหม่ เตรียมพร้อมการปรับข้อสอบ 9 วิชาสามัญ ปรับเกณฑ์ Admission คะแนน GAT/PAT ใหม่ โดยส่งเสริมให้ ทปอ. ประชาสัมพันธ์ความชัดเจนของระบบและกระบวนการรับสมัครที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน 2) ควรพัฒนากระบวนการรับนิสิตให้มีความก้าวหน้าและเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่เปิดรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการรับนิสิตที่มีประสิทธิภาพในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ (PLC: Professional Learning Community) ที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารระดับต่างๆ และอาจารย์ผู้สอน ในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตต้องคำนึงถึงความเป็นเลิศและเป็นแบบอย่างในการผลิตคนเข้าสู่วงการศึกษาก่อน ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งเสริมต่อกระบวนการรับนิสิต ได้แก่ การวางระบบและกลไกในการรับนิสิตที่มีมาตรฐาน มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในวงกว้าง และมีลักษณะเชิงรุก ผู้ผลิตบัณฑิตต้องเปิดโอกาสให้พร้อมสำหรับการปรับเปลี่ยนตามกระแสสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ (New Skill) เพื่อการเป็นผู้นำทางการศึกษา เน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีสมรรถนะที่หลากหลาย ตามความต้องการ

ของสังคม ปรับหลักสูตรเป็นหลักสูตรเอกคู่ หรือสองปริญญา ให้ผู้สมัครเรียนมีทางเลือกที่หลากหลาย พร้อมนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ สามารถบูรณาการองค์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริงได้ จะช่วยสนับสนุนให้ผู้สมัครเข้าสู่กระบวนการรับนิสิตได้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). รายงานผลการศึกษาศาสนาภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล และธีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ที่จบสาขาวิชาชีพครูกับที่ไม่ได้จบสาขาวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล และอาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2560). การศึกษากระบวนการผลิตและพัฒนา นิสิตฝึกหัดครู สู่ครูมืออาชีพ โอกาสและความหวังในอนาคตของการผลิตครูในประเทศไทย กรณีศึกษานิสิตฝึกหัดครูโครงการเพชรในตม. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 12(1), 29 – 45.
- ไกรสิงห์ สุดสงวน. (2560). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสาร Veridian e-Journal, 10(1), 201 - 207.
- คณิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร. (2 พฤศจิกายน 2563). การศึกษา สภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการรับนิสิตของ หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต. (นายกิตติชัย สุธาสิโนบล, ผู้สัมภาษณ์)
- ชาย โพธิ์สิตา. (2547). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ธนวรรณ รักอู่. (2557). การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ของ นักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2556. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ประเสริฐ คันธมานนท์ และคณะ. (2560). เปรียบเทียบความแตกต่างของระบบรับเข้าศึกษา แบบเดิมกับ ระบบใหม่ Thai university Central Admission System (TCAS). เรียกใช้เมื่อ 22 มีนาคม 2562 จาก https://www1.reg.cmu.ac.th/ugradapply/files_download/d0b41995842000f6092d1f4ed05ca27c.pdf
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- วันวิสา ขมภูวิเศษ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด มหาสารคาม. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการ สาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5 “การบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล: กฎหมาย ความ เป็นธรรม และการกลับคืนสู่. สถาบันอุดมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุริยา ฮ่องเสนาะ. (2561). TCAS ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รูปแบบใหม่. เรียกใช้เมื่อ 22 มีนาคม 2562 จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2561/hi2561-046.pdf>
- Heather, C. (2011). Pursuing graduate studies in nursing education: Driving and restraining forces. *ournal of Issues in Nursing*, 16(3), 7 - 19.
- Oppenheim, A.N. (1966). *Questionnaire design and attitude measurement*. New York: Basic Book.
- Plunkett,W.R. & Attner, R. F. (1994). *Introduction to Management*. Belmont: Wadsworth.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publications.